Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 17ης Μαΐου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Γεωργία – Οδηγία 91/414/ΕΟΚ – Οδηγία 2010/28/ΕΕ – Άρθρο 3, παράγραφος 1 – Διαδικασία επανεξετάσεως, από τα κράτη μέλη, των εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων – Προθεσμία – Παράταση»

Στην υπόθεση C-325/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία), με απόφαση της 6ης Μαΐου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Ιουνίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Industrias Químicas del Vallés SA

κατά

Administración General del Estado,

Sapec Agro SA

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Vajda, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász και K. Λυκούργο (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: R. Șereș, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Νοεμβρίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Industrias Químicas del Vallés SA, εκπροσωπούμενη από τις C. Fernández Vicién, C. Vila Gisbert, I. Moreno-Tapia Rivas και τον J. Robles, abogados,

– η Sapec Agro SA, εκπροσωπούμενη από τους G. Pérez del Blanco και T. González Cueto, abogados,

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Jiménez García,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις I. Galindo Martín και F. Moro,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 1ης Φεβρουαρίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28/ΕΕ της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 2010, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου ώστε να καταχωριστεί η ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία (ΕΕ 2010, L 104, σ. 57).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Industrias Químicas del Vallés SA (στο εξής: IQV), αφενός, και της Administración General del Estado (Γενικής Κρατικής Διοικήσεως, Ισπανία) καθώς και της Sapec Agro SA, αφετέρου, σχετικά με τη διαδικασία επανεξετάσεως των εγκρίσεων της διαθέσεως στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl.

Το νομικό πλαίσιο

Οδηγία 91/414

3 Η οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ 1991, L 230, σ. 1), καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2009, L 309, σ. 1). Ωστόσο, δεδομένου ότι η κατάργηση αυτή ισχύει από τις 14 Ιουνίου 2011 και ότι τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση της κύριας δίκης είναι προγενέστερα της ημερομηνίας αυτής, πρέπει να ληφθεί υπόψη η οδηγία 91/414, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2010/28. Η πέμπτη έως έβδομη και η ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/414 είχαν ως εξής:

«[Εκτιμώντας] ότι, λόγω των κινδύνων αυτών, στα περισσότερα κράτη μέλη υπάρχουν κανόνες που διέπουν την έγκριση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων· ότι οι κανόνες αυτοί παρουσιάζουν διαφορές που αποτελούν εμπόδιο στο εμπόριο όχι μόνο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αλλά και των φυτικών προϊόντων, και ότι θίγουν άμεσα την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

ότι, συνεπώς, είναι σκόπιμη η κατάργηση των εμποδίων αυτών με την προσέγγιση των διατάξεων που ισχύουν στα κράτη μέλη·

ότι πρέπει να υπάρχουν ενιαίοι κανόνες στα κράτη μέλη σχετικά με τους όρους και τις διαδικασίες έγκρισης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων·

[…]

ότι οι διατάξεις για την έγκριση πρέπει να εξασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, με το οποίο πρέπει ιδίως να προλαμβάνεται η έγκριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, των οποίων δεν έχουν εξεταστεί καταλλήλως οι κίνδυνοι για την υγεία, τα υπόγεια ύδατα και το περιβάλλον· ότι ο στόχος της βελτίωσης της φυτικής παραγωγής δεν πρέπει να θίγει την προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος».

4 Το άρθρο 8, παράγραφος 2, πρώτο και τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής προέβλεπε τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση του άρθρου 4 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 και της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1978, περί απαγορεύσεως της θέσεως σε κυκλοφορία και της χρησιμοποιήσεως φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν ορισμένες δραστικές ουσίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/024, σ. 46)], ένα κράτος μέλος μπορεί, επί περίοδο δώδεκα ετών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας οδηγίας, να εγκρίνει τη διάθεση στην αγορά, στην επικράτειά του, φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία περιέχουν δραστικές ουσίες που δεν αναφέρονται στο παράρτημα Ι και τα οποία διατίθενται ήδη στην αγορά δύο έτη μετά την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας οδηγίας.

[…]

Κατά τη δωδεκαετή περίοδο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο και αφού εξετασθεί μια τέτοια δραστική ουσία από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 19, μπορεί να αποφασιστεί, με τη διαδικασία του ίδιου άρθρου 19, ότι η εν λόγω δραστική ουσία μπορεί να καταχωρηθεί στο παράρτημα Ι και υπό ποιους όρους ή, εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 ή δεν έχουν υποβληθεί οι απαιτούμενες πληροφορίες και δεδομένα εντός της οριζόμενης προθεσμίας, ότι δεν θα καταχωρηθεί. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, ανάλογα με την περίπτωση, οι σχετικές εγκρίσεις χορηγούνται, ανακαλούνται ή τροποποιούνται εντός της οριζόμενης προθεσμίας.»

5 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας όριζε τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10, τα κράτη μέλη απαιτούν από τον αιτούντα έγκριση φυτοπροστατευτικού προϊόντος, να υποβάλει, μαζί με την αίτησή του:

α) φάκελο που να πληροί, με βάση τις τρέχουσες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις, τις απαιτήσεις του παραρτήματος ΙΙΙ,

και

β) για κάθε δραστική ουσία του φυτοπροστατευτικού προϊόντος, φάκελο σύμφωνο με τις απαιτήσεις του παραρτήματος ΙΙ, με βάση τις τρέχουσες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις.»

6 Το παράρτημα Ι της ίδιας οδηγίας περιελάμβανε απαρίθμηση των δραστικών ουσιών που μπορούσαν να περιέχονται στη σύνθεση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ενόψει της διαθέσεώς τους στην αγορά. Το παράρτημα αυτό τροποποιήθηκε επανειλημμένα, τροποποιήθηκε δε και με την οδηγία 2010/28 η οποία πρόσθεσε σε αυτό την ουσία metalaxyl. Τα παραρτήματα ΙΙ και ΙΙΙ της οδηγίας 91/414 προέβλεπαν τους όρους που έπρεπε να πληρούν, αντιστοίχως, ο φάκελος καταχωρίσεως δραστικής ουσίας στο παράρτημα Ι και ο φάκελος εγκρίσεως φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Η οδηγία 2010/28

7 Η αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας 2010/28 έχει ως εξής:

«(8) Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που ορίζονται στην οδηγία [91/414] ως αποτέλεσμα της καταχώρισης μιας δραστικής ουσίας στο παράρτημα Ι, πρέπει να παρέχεται στα κράτη μέλη περίοδος έξι μηνών μετά την καταχώριση για να επανεξετάσουν τις υφιστάμενες εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν metalaxyl, ώστε να εξασφαλίζεται ότι ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που θεσπίζονται στην οδηγία [91/414], ιδίως στο άρθρο 13, καθώς και οι συναφείς όροι που καθορίζονται στο παράρτημα Ι. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να τροποποιούν, να αντικαθιστούν ή να ανακαλούν, ανάλογα με την περίπτωση, τις υπάρχουσες εγκρίσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας [91/414]. Κατά παρέκκλιση από την ανωτέρω

προθεσμία, θα πρέπει να προβλεφθεί μεγαλύτερη προθεσμία για την υποβολή και την αξιολόγηση του αναφερόμενου στο παράρτημα III πλήρους φακέλου κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος για κάθε προβλεπόμενη χρήση, σύμφωνα με τις ενιαίες αρχές που ορίζονται στην οδηγία [91/414].»

8 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής:

«Το παράρτημα I της οδηγίας [91/414] τροποποιείται όπως ορίζεται στο παράρτημα της παρούσας οδηγίας.»

9 Το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την οδηγία [91/414], τροποποιούν ή αποσύρουν, κατά περίπτωση, τις ισχύουσες εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2010.

Έως την ημερομηνία αυτή, εξακριβώνουν, ιδιαίτερα, ότι πληρούνται οι όροι του παραρτήματος I της εν λόγω οδηγίας σχετικά με την ουσία metalaxyl, με εξαίρεση αυτούς του τμήματος Β της καταχώρισης που αφορούν την εν λόγω δραστική ουσία, και ότι οι κάτοχοι εγκρίσεων διαθέτουν ή έχουν πρόσβαση σε φάκελο, που πληροί τις απαιτήσεις που παραρτήματος II της εν λόγω οδηγίας, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, για κάθε εγκεκριμένο φυτοπροστατευτικό προϊόν που περιέχει metalaxyl, είτε ως μόνη δραστική ουσία είτε μαζί με άλλες δραστικές ουσίες που έχουν περιληφθεί στο σύνολό τους στο παράρτημα I της οδηγίας [91/414] έως τις 30 Ιουνίου 2010 το αργότερο, τα κράτη μέλη επαναξιολογούν το προϊόν σύμφωνα με τις ενιαίες αρχές που προβλέπονται στο παράρτημα VI της οδηγίας [91/414], με βάση φάκελο που ικανοποιεί τις απαιτήσεις του παραρτήματος III της εν λόγω οδηγίας και λαμβάνοντας υπόψη το μέρος Β της καταχώρισης στο παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας σχετικά με τη metalaxyl. Με βάση την αξιολόγηση αυτή, διαπιστώνουν αν το προϊόν πληροί τους όρους του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ), δ) και ε) της οδηγίας [91/414].

Ύστερα από τον προσδιορισμό αυτό, τα κράτη μέλη:

α) σε περίπτωση που ένα προϊόν περιέχει metalaxyl ως τη μόνη δραστική ουσία, κατά περίπτωση, τροποποιούν ή ανακαλούν την έγκριση έως τις 30 Ιουνίου 2014 το αργότερο· ή

β) στην περίπτωση προϊόντος που περιέχει metalaxyl ως δραστική ουσία σε συνδυασμό με άλλες δραστικές ουσίες, τροποποιούν ή ανακαλούν, ανάλογα με την περίπτωση, την έγκριση έως τις 30 Ιουνίου 2014 ή έως την ημερομηνία που έχει οριστεί για τέτοιου είδους τροποποίηση ή ανάκληση στη σχετική οδηγία ή στις σχετικές οδηγίες για την προσθήκη της εν λόγω ουσίας ή των εν λόγω ουσιών στο παράρτημα I της οδηγίας [91/414], ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη.»

10 Το άρθρο 4 της ιδίας οδηγίας έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 2010.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11 Η IQV είναι ισπανικού δικαίου εταιρία η οποία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία χημικών και φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Εισάγει στην Ισπανία, μεταξύ άλλων, την ουσία metalaxyl και εμπορεύεται προϊόντα που περιέχουν την εν λόγω δραστική ουσία σε διάφορα κράτη μέλη.

12 Η Sapec Agro είναι πορτογαλικού δικαίου εταιρία, με εταιρικό σκοπό την ανάπτυξη φυτοϋγειονομικών και φυτοθρεπτικών προϊόντων και λύσεων. Η εταιρία αυτή είναι κάτοχος εγκρίσεων για φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν την ουσία metalaxyl.

13 Στις 2 Μαΐου 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2003/308/ΕΚ, σχετικά με τη μη καταχώριση της ουσίας metalaxyl στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την απόσυρση των εγκρίσεων για φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν τη δραστική αυτή ουσία (ΕΕ 2003, L 113, σ. 8). Η απόφαση αυτή ακυρώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Industrias Químicas del Vallés κατά Επιτροπής (C-326/05 P, EU:C:2007:443). Κατόπιν της ακυρώσεως αυτής, εκδόθηκε η οδηγία 2010/28. Η οδηγία αυτή τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2010 και, κατά συνέπεια, την ίδια αυτή ημερομηνία, η ουσία metalaxyl καταχωρίστηκε στο παράρτημα I της οδηγίας 91/414.

14 Στις 30 Απριλίου 2010, κινήθηκε στην Ισπανία αυτεπάγγελτη διαδικασία επανεξετάσεως των εγκρίσεων της διαθέσεως στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28.

15 Στο πλαίσιο αυτό, η IQV υπέβαλε στην αρμόδια ισπανική διοικητική αρχή αίτηση επανεξετάσεως των φυτοπροστατευτικών προϊόντων της που περιείχαν την ουσία metalaxyl, συνοδευόμενη από φάκελο ο οποίος κρίθηκε από την αρχή αυτή πλήρης υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του παραρτήματος II της οδηγίας 91/414.

16 Στις 29 Ιουνίου 2010, η Sapec Agro υπέβαλε επίσης αίτηση επανεξετάσεως των φυτοπροστατευτικών προϊόντων της που περιείχαν την ουσία metalaxyl.

17 Στις 30 Δεκεμβρίου 2010, ήτοι μία ημέρα πριν από τη λήξη της προβλεπόμενης στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 προθεσμίας της 31ης Δεκεμβρίου 2010, η Sapec Agro ζήτησε από την αρμόδια ισπανική διοικητική αρχή να της χορηγήσει παράταση της προθεσμίας, προκειμένου να συμπληρώσει τον υποβληθέντα φάκελο με βάση τις απαιτήσεις του παραρτήματος II της οδηγίας 91/414.

18 Στις 3 Μαρτίου 2011, η Dirección General de Recursos Agrícolas y Ganaderos (Γενική διεύθυνση αγροτικών πόρων και κτηνοτροφίας, Ισπανία) χορήγησε στη Sapec Agro την παράταση της προθεσμίας που είχε ζητήσει.

19 Με απόφαση της 5ης Απριλίου 2011, η γενική διεύθυνση αγροτικών πόρων και κτηνοτροφίας έκρινε ότι ο φάκελος που είχε υποβάλει η Sapec Agro σχετικά με τη δραστική ουσία metalaxyl ήταν πλήρης υπό το πρίσμα του παραρτήματος II της οδηγίας 91/414.

20 Η IQV προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον της Secretaría General de Medio Rural del Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino (Γενικής γραμματείας αγροτικών υποθέσεων του Υπουργείου Φυσικού, Αγροτικού και Θαλασσίου Περιβάλλοντος, Ισπανία). Η διοικητική αυτή προσφυγή απορρίφθηκε με απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2011, λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος.

21 Η IQV άσκησε κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως ένδικη προσφυγή, η οποία επίσης απορρίφθηκε από το Tribunal Superior de Justicia de Madrid (ανώτερο δικαστήριο Μαδρίτης, Ισπανία) λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος.

22 Η IQV άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ισπανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση χορηγήσεως συμπληρωματικής προθεσμίας στην Sapec Agro, πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2010, για να μπορέσει να συμπληρώσει τον φάκελό της, ήταν παράνομη, λαμβανομένου υπόψη όχι μόνον του γράμματος της οδηγίας 2010/28, αλλά και της ανάγκης προστασίας των επενδύσεων που πραγματοποιούνται προκειμένου να συγκεντρωθούν τα στοιχεία τα οποία πρέπει να προσκομισθούν για την αξιολόγηση της δραστικής ουσίας από την Επιτροπή ή του φυτοϋγειονομικού προϊόντος από το οικείο κράτος μέλος.

23 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, για την επίλυση της εκκρεμούς ενώπιόν του διαφοράς, είναι απαραίτητη η ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 8 της ως άνω οδηγίας. Το δικαστήριο αυτό επισημαίνει ότι η απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Industrias Químicas del Vallés κατά Επιτροπής (C-326/05 P, EU:C:2007:443), φαίνεται να είναι συναφής και να συνηγορεί υπέρ της νομιμότητας της χορηγηθείσας από τη γενική διεύθυνση αγροτικών πόρων και κτηνοτροφίας παρατάσεως της προθεσμίας.

24 Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, σε αντίθεση με τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η ανωτέρω απόφαση, τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως που εκκρεμεί ενώπιόν του δεν αφορούν αντιφατική συμπεριφορά των αρχών η οποία δημιούργησε σύγχυση στην ενδιαφερόμενη, καθώς και ότι η επίμαχη προθεσμία, όπως διευκρινίζεται επανειλημμένως στην οδηγία 2010/28, λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

25 Υπό αυτές τις συνθήκες, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει να θεωρηθεί ότι με την καταληκτική ημερομηνία την οποία τάσσει η οδηγία [2010/28] με την έκφραση “πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2010” στο άρθρο 3, παράγραφος 1, και την έκφραση “[έ]ως την ημερομηνία αυτή” στο άρθρο 3, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, που επίσης παραπέμπει στην 31η Δεκεμβρίου 2010, σε συνδυασμό με την περίοδο έξι μηνών της οποίας γίνεται μνεία στην αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας [2010/28], θεσπίζεται, λόγω του σκοπού τον οποίο επιδιώκει το κατά την οδηγία [91/414] σύστημα, αποκλειστική προθεσμία η οποία δεν επιδέχεται παράταση από τα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να υπολογίζεται μόνον βάσει της οδηγίας [2010/28];

2) Εάν ήθελε κριθεί ότι η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί, πρέπει η απόφαση για την εν λόγω παράταση να ληφθεί χωρίς να υπόκειται σε συγκεκριμένους διαδικαστικούς κανόνες όσον αφορά την αίτηση και την έγκρισή της ή, δεδομένου ότι αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών, αυτά πρέπει να αποφασίσουν βάσει της εθνικής νομοθεσίας τους, καθόσον είναι οι αποδέκτες των διατάξεων που αφορούν τη διαδικασία του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας [2010/28];»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

26 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ’ ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 έχει την έννοια ότι η λήγουσα στις 31 Δεκεμβρίου 2010 προθεσμία που προβλέπει για την τροποποίηση ή την απόσυρση από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την οδηγία 91/414, των ισχυουσών εγκρίσεων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία αποτελεί αποκλειστική προθεσμία ή αν δύναται να παραταθεί από τα κράτη αυτά.

27 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 2016, Thomas Philipps, C-419/15, EU:C:2016:468, σκέψη 18, καθώς και της 26ης Ιουλίου 2017, Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, σκέψη 73 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Όσον αφορά, πρώτον, το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28, στο πρώτο του εδάφιο ορίζεται ότι «τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την οδηγία [91/414], τροποποιούν ή αποσύρουν […] τις ισχύουσες εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2010». Στο δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής προβλέπεται ότι «[έ]ως την ημερομηνία αυτή, [τα κράτη μέλη] εξακριβώνουν, ιδιαίτερα, ότι πληρούνται οι όροι του παραρτήματος Ι της εν λόγω οδηγίας σχετικά με την ουσία metalaxyl, με εξαίρεση αυτούς του τμήματος Β της καταχώρισης που αφορούν την εν λόγω δραστική ουσία και ότι οι κάτοχοι εγκρίσεων διαθέτουν ή έχουν πρόσβαση σε φάκελο, που πληροί τις απαιτήσεις που παραρτήματος ΙΙ της εν λόγω οδηγίας».

29 Από το ως άνω γράμμα προκύπτει ότι η στο άρθρο αυτό αναφερόμενη ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 2010 φαίνεται να αποτελεί καταληκτική ημερομηνία, για την οποία δεν προβλέπεται καμία δυνατότητα παρατάσεως.

30 Όσον αφορά, δεύτερον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η επίμαχη διάταξη, η εξέτασή του συνηγορεί υπέρ του να αναγνωριστεί ότι η προβλεπόμενη προθεσμία έχει αποκλειστικό χαρακτήρα και, συνεπώς, δεν δύναται να παραταθεί.

31 Συγκεκριμένα, κατά πρώτον, το πρώτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 3, παράγραφος 1, προσδιορίζει σαφώς τις συνέπειες που επέρχονται εάν, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010, δεν έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενοι στο δεύτερο εδάφιο του ανωτέρω άρθρου όροι, ιδίως η υποχρέωση του κατόχου ισχύουσας εγκρίσεως φυτοπροστατευτικού προϊόντος που περιέχει την ουσία metalaxyl να διαθέτει, κατά την ημερομηνία αυτή, φάκελο που πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 91/414 ή να έχει πρόσβαση σε αυτόν. Οι συνέπειες αυτές συνίστανται στην τροποποίηση ή στην απόσυρση τέτοιας εγκρίσεως από το οικείο κράτος μέλος.

32 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 καθιερώνει επομένως, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο στην έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 91/414 σκοπό, ένα ενιαίο πλαίσιο σε ολόκληρη την Ένωση, το οποίο περιλαμβάνει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη τροποποιούν ή αποσύρουν τις ισχύουσες εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl, καθώς και τις υποχρεώσεις που βαρύνουν τους κατόχους των εγκρίσεων αυτών όσον αφορά την υποβολή των σχετικών με τα εν λόγω προϊόντα φακέλων. Η παροχή στα κράτη μέλη δυνατότητας να παρεκκλίνουν από τη λήγουσα στις 31 Δεκεμβρίου 2010 προθεσμία θα έθετε σε κίνδυνο τον ενιαίο χαρακτήρα του πλαισίου αυτού και, συνακόλουθα, την τήρηση της ίσης μεταχειρίσεως των κατόχων των εν λόγω ισχυουσών εγκρίσεων.

33 Κατά δεύτερον, το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2010/28 προβλέπει, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του ιδίου άρθρου, μεγαλύτερες προθεσμίες από την προβλεπόμενη στην τελευταία αυτή παράγραφο προκειμένου να μπορέσουν τα κράτη μέλη να επαναξιολογήσουν τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν την ουσία metalaxyl είτε ως μόνη δραστική ουσία είτε σε συνδυασμό με άλλες δραστικές ουσίες. Εάν όμως τα κράτη μέλη μπορούσαν, όπως υποστηρίζει η Ισπανική Κυβέρνηση, να παρατείνουν, για δεόντως αιτιολογημένους λόγους, την προβλεπόμενη στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 προθεσμία, θα ήταν περιττή η πρόβλεψη, με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, τέτοιας ρητής παρεκκλίσεως από την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 προθεσμία.

34 Κατά τρίτον, η αδυναμία παρατάσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 προθεσμίας επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 8, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας 91/414. Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 65 των προτάσεών του, η διάταξη αυτή προβλέπει ότι, κατόπιν αποφάσεως της Επιτροπής να συμπεριλάβει ή να μη συμπεριλάβει στο παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής κάποια δραστική ουσία, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, ανάλογα με την περίπτωση, οι σχετικές εγκρίσεις χορηγούνται, ανακαλούνται ή τροποποιούνται «εντός της οριζόμενης προθεσμίας». Ως τέτοια όμως προθεσμία πρέπει να νοείται εκείνη η λήξη της οποίας αντιστοιχεί στην ημερομηνία που μνημονεύεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28, ήτοι στην 31η Δεκεμβρίου 2010.

35 Όσον αφορά, τρίτον και τελευταίον, τον σκοπό της οδηγίας 2010/28, πρέπει να επισημανθεί ότι η οδηγία αυτή είναι εκτελεστική της οδηγίας 91/414. Πρέπει επομένως, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, να ερμηνεύεται, στο μέτρο του δυνατού, σύμφωνα με τη βασική πράξη, ήτοι την οδηγία 91/414 (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Μαΐου 2008, Feinchemie Schwebda και Bayer CropScience, C-361/06, EU:C:2008:296, σκέψη 49, και της 26ης Ιουλίου 2017, Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, C-696/15 P, EU:C:2017:595, σκέψη 33).

36 Σύμφωνα με την πέμπτη, την έκτη και την ένατη αιτιολογική της σκέψη, η οδηγία 91/414 σκοπό έχει την εξάλειψη των εμποδίων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο φυτοπροστατευτικών προϊόντων και την ταυτόχρονη διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας τόσο της υγείας των ανθρώπων και των ζώων όσο και του περιβάλλοντος (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Industrias Químicas del Vallés κατά Επιτροπής, C-326/05 P, EU:C:2007:443, σκέψη 74).

37 Στο πλαίσιο αυτό, η δυνατότητα παρατάσεως της τασσόμενης με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 προθεσμίας θα συνεπαγόταν τον κίνδυνο παραμονής στην αγορά μετά την 31η Δεκεμβρίου 2010 φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν τη δραστική ουσία metalaxyl, τα οποία δεν πληρούν τις απαιτήσεις που απορρέουν από το παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2010/28, ιδίως το προβλεπόμενο όριο καθαρότητας. Μια τέτοια συνέπεια θα ήταν αντίθετη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό εξασφαλίσεως υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και της υγείας των ανθρώπων και των ζώων.

38 Από τις εκτιμήσεις που περιέχονται στις σκέψεις 29 έως 37 της παρούσας αποφάσεως συνάγεται ότι η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 αποτελεί αποκλειστική προθεσμία, η οποία δεν δύναται να παραταθεί από τα κράτη μέλη.

39 Η απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Industrias Químicas del Vallés κατά Επιτροπής (C-326/05 P, EU:C:2007:443), δεν δύναται να κλονίσει το συμπέρασμα αυτό. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, αφενός, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 80 των προτάσεών του, ότι η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή αφορούσε προθεσμία την οποία είχε καθορίσει η Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχωρίσεως της ουσίας metalaxyl στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414, καθώς και τη δυνατότητα του θεσμικού αυτού οργάνου, και όχι των κρατών μελών, να τροποποιεί την εν λόγω προθεσμία. Αντίθετα, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία αφορά τη διαδικασία επανεξετάσεως, από τα κράτη μέλη, των ισχυουσών εγκρίσεων της διαθέσεως στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl, εγείρεται το ζήτημα κατά πόσον τα κράτη μέλη μπορούν, μονομερώς, να παρατείνουν προθεσμία η οποία έχει καθοριστεί από την Επιτροπή και θεσπιστεί με τις διατάξεις οδηγίας.

40 Αφετέρου, στην απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, Industrias Químicas del Vallés κατά Επιτροπής (C-326/05 P, EU:C:2007:443), το Δικαστήριο στηρίχθηκε στο γεγονός ότι είχε καταστεί αδύνατο για την ενδιαφερόμενη να καταθέσει πλήρη φάκελο εντός της οριζόμενης προθεσμίας εν μέρει λόγω της αντιφατικής συμπεριφοράς των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής. Ωστόσο, από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι, σε αντίθεση προς την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η ανωτέρω απόφαση, η Sapec Agro, δεν υποχρεώθηκε, εν προκειμένω, να υποστεί τις δυσμενείς συνέπειες τέτοιου είδους ανεξάρτητων από τη θέλησή της περιστάσεων. Αντιθέτως, η υποχρέωση να

διαθέτει ή να έχει πρόσβαση, εντός της οριζόμενης προθεσμίας, σε φάκελο που πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 91/414 ήταν σαφώς καθορισμένη από την έναρξη της διαδικασίας, καθόσον προβλεπόταν στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28.

41 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28 έχει την έννοια ότι η λήγουσα στις 31 Δεκεμβρίου 2010 προθεσμία την οποία το άρθρο αυτό προβλέπει, προκειμένου τα κράτη μέλη να τροποποιήσουν ή να αποσύρουν, σύμφωνα με την οδηγία 91/414, τις ισχύουσες εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία, αποτελεί αποκλειστική προθεσμία, η οποία δεν δύναται να παραταθεί από τα κράτη αυτά.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

42 Το δεύτερο ερώτημα στηρίζεται στην παραδοχή σύμφωνα με την οποία η ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 2010, που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28, αποτελεί προθεσμία που δύναται να παραταθεί από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, από την απάντηση στο πρώτο ερώτημα προκύπτει ότι η εν λόγω προθεσμία δεν δύναται να παραταθεί από τα κράτη αυτά.

43 Επομένως, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο αυτό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

44 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/28/ΕΕ της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 2010, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου ώστε να καταχωριστεί η ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία, έχει την έννοια ότι η λήγουσα στις 31 Δεκεμβρίου 2010 προθεσμία την οποία το άρθρο αυτό προβλέπει, προκειμένου τα κράτη μέλη να τροποποιήσουν ή να αποσύρουν, σύμφωνα με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων, τις ισχύουσες εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την ουσία metalaxyl ως δραστική ουσία, αποτελεί αποκλειστική προθεσμία, η οποία δεν δύναται να παραταθεί από τα κράτη αυτά.

(υπογραφές)